

FACT SHEET - TUBERCULOSIS

Landessanitätsdirektion für Tirol

Lithuanian

Ižanga

Sveiki. Norėčiau Jums pateikti informaciją apie ligą, vadinamą tuberkulioze, dar žinoma kaip džiova, TB ar TBC. Su šia liga kasmet visame pasaulyje susiduria milijonai žmonių. Skirtingose šalyse su ja gali būti kovojama šiek tiek skirtingai – kadangi žinios apie tuberkuliozę ir šios ligos paplitimas nėra vienodi įvairiose šalyse. Taip pat skiriasi ir tuberkuliozės gydymui skirtos lėšos bei darbuotojai. Todėl dalis čia pateikiamos informacijos gali būti ne visai aktuali ar tinkama Jūsų atveju. Tačiau kai kas bendro yra visiems tuberkulioze sergantiems žmonėms: ši liga yra sunkus išbandymas ir pakeičia kiekvieno su ja susidūrusio ir ja susirgusio gyvenimą. Čia pateikiama informacija padės Jums suprasti, kas sukelia tuberkuliozę, kaip ši liga diagnozuojama ir koks jai reikalingas gydymas. Jeigu šiuo metu sergate tuberkulioze, nuoširdžiai tikiuosi, kad netrukus pasveiksite.

Simptomai

Uždegiminis atsakas organizme sukelia tipiškus tuberkuliozės simptomus. Liga progresuoja labai lėtai, taigi simptomai gali tęstis kelis mėnesius, kol galiausiai nuspręsite kreiptis į gydytoją. Būdingi simptomai yra ilgai besitęsiantis kosulys, karščiavimas, svorio kritimas ir naktinis prakaitavimas miegant. Kartais prakaitavimas būna toks stiprus, kad pacientui tenka kelis kartus per naktį pasikeisti patalynę. Daugelis sergančiųjų pastebi svorio sumažėjimą keliais kilogramais. Galėte padėti savo draugams ir šeimai išmokydami juos atpažinti tipiškus tuberkuliozės simptomus. Papasakokite jiems, kad dėl tuberkuliozės turėtų būti patikrintas kiekvienas, varginamas tipišku simptomu: kelias savaites trunkančio kosulio, karščiavimo, naktinio prakaitavimo ir nepaaiškinamo svorio kritimo.

Tikimybė išgyti

Žmonių su vaistams jautria tuberkulioze šansas pagyti yra didžiulis. Tačiau be galo svarbu, kad vaistai būtų vartojami nuolatos visą gydymo laikotarpį. Jei nustosite vartoti vaistus per anksti arba nevartosite jų reguliariai, kyla pavojus, kad liga atsinaujins ir jos gydymas bus net dar gerokai sunkesnis. Ilgas gydymo laikotarpis yra būtinas, nepaisant to, kad po kelių savaičių galite pradėti jaustis sveikas ir bakterijos nebebus aptinkamos laboratoriniuose tyrimuose. Taip yra todėl, kad

nedidelis kiekis bakterijų vis dar yra Jūsų organizme. Šios "pasislėpusios" bakterijos bus užmuštos tik jei gydymas bus tinkamos trukmės, kaip kad patarė Jūsų gydytojas. Mesdamas rūkyti taip pat galite padidinti savo galimybę išgyti. Kai kurios tuberkuliozės formos, pavyzdžiui, centrinės nervų sistemos (smegenų ir jas supančių dangalų) tuberkuliozė, yra ypač pavojingos ir net mirtinos – norint pasveikti tokiais atvejais itin svarbu ankstyva diagnozė ir gydymas. Imuniteto būklė ir jį paveikiančios ligos, kaip kad infekcija žmogaus imunodeficitu virusu (ŽIV) ir kitos, taip pat gali turėti įtakos gydymo sėkmei. Žmones, sergančius vaistams atsparia tuberkulioze, išgydyti taip pat yra sunkiau. Taip yra dėl to, kad gydymo pasirinkimas tampa ribotas, vaistai, kuriuos gydytojai gali skirti šiems pacientams, nėra tokie veiksmingi prieš bakterijas ir tikėtina, kad turės daugiau šalutinių poveikių. Be to, ne visi vaistai yra pasiekiami visose šalyse. Tai dar viena priežastis, kodėl tikimybė pasveikti nuo daugeliui vaistų atsparios tuberkuliozės yra skirtinga įvairiose šalyse.

Ligos perdavimo prevencija

Laikoma, kad žmogus gali užkrėsti kitus tol, kol atkosėja bakterijas. Todėl kosėdamas ar čiaudėdamas turėtumėte užsidengti burną ir nosį nosine. Nosine nesidalinkite su kitais. Panaudotą popierinę nosinę išmeskite į šiukšlių kibirą, nedėkite jos į kišenę. Jei neturite nosinės, kosėkite ar čiaudėkite užsidengdami rankovės viršumi ar alkūnės vidine puse, ne delnais. Taip pat, spjaudykite ne ant žemės, o į nosinę. Galintys užkrėsti pacientai dažnai gali būti prašomi kambariuose susitinkdami su kitais dėvėti nosį ir burną dengiančią apsauginę kaukę. Turėtumėte reguliariai atidaryti savo kambario langus, kad jis pakankamai vėdintųsi ir būtų apšviestas saulės. Svarbu dažnai vėdinti kambarį, nes bakterijos lieka pakibusios ore daugelį valandų ir gali užkrėsti kitus. Dėl to apsaugines kaukes kambariuose privalo dėvėti ir su Jumis susitinkantys žmonės. Tai turi būti specialiai patvirtinti daleles filtruojantys respiratoriai, atitinkantys FFP2 arba N95 kriterijus. Tokie respiratoriai apsaugo nuo bakterijų įkvėpimo ir užtikrina pakankamą apsaugą, kol Jūsų draugai ir giminaičiai Jus lanko.

Izoliacija

Kol galite užkrėsti kitus, Jūsų bus paprašyta laikytis tam tikrų taisyklių, kad infekcija nebūtų perduota toliau ir neplistų. Kai kuriose šalyse kurį laiką Jums gali būti neleidžiama išeiti iš savo palatos ligoninėje. Daugelyje šalių pacientai taip pat neišrašomi iš ligoninės tol, kol atkosėja bakterijas. Palatoje Jums bus suteikti visi reikalingi daiktai ir reikmenys. Kitose šalyse, ypač kur yra daug užsikrėtusiųjų tuberkulioze, pacientai nebūtinai laikomi kambaryje. Jiems gali būti leidžiama išeiti į lauką ar grįžti namo. Bet kuriuo atveju, visada yra laikomasi šios taisyklės: kol galite užkrėsti, kad būtų to išvengta, jūs ir visi lankytojai kambaryje turės dėvėti apsaugines kaukes. Tai taip pat galioja, jei turite trumpam palikti savo kambarį – pavyzdžiui, atlikti tyrimų. Turite įsitikinti, kad kaukė uždengia ir jūsų burną, ir nosį. Kaukė turi būti uždėta taisyklingai, kad oras negalėtų eiti pro šonus, taip apeidamas

kaukę. Gydytojas ar slaugytojai Jums paaiškins, kaip naudotis kauke, dar vadinama daleles filtruojančiu respiratoriumi.

Bendra informacija apie gydymą

Tuberkuliozė gydoma tam tikrų antibiotikų deriniais. Liga dažniausiai gali būti išgydyta visiškai. Deja, gydymas trunka ne vieną mėnesį ir reikalauja daug ištvermės. Turėsite keletą mėnesių gerti tabletes. Antibiotikų terapija prasideda vadinamąja intensyvia dviejų ar daugiau mėnesių faze. Šiuo laikotarpiu būsite gydomas bent keturiais vaistais. Kelis mėnesius po jos trunkančioje palaikymo fazėje pakaks mažiau vaistų. Kad šis ilgas gydymas būtų lengvesnis, daugelyje šalių naudojamos vadinamosios fiksuotos dozės kombinacijos. Tai reiškia, kad vienoje tabletėje yra nuo dviejų iki keturių skirtingų vaistų. Deja, yra šalių, kurios šių tablečių neturi. Tokiose šalyse pacientas turi kasdien praryti kelias tabletes.

Nors tai ir gali būti nepatogu, labai svarbu, kad vaistus vartotumėte reguliariai. Jeigu tablečių nevartosite reguliariai, gydymas bus nesėkmingas: bakterijos vėl gali pradėti daugintis ir tapti atsparios antibiotikams. Tada gydymas pasidarytų dar sudėtingesnis ir užimtų daugiau laiko. Blogiausiu atveju, liga gali tapti neišgydoma ir mirtina.

Paciento bendradarbiavimas

Jūs pats galite paprastais veiksmais prisidėti prie savo pasveikimo. Labai svarbu nerūkyti. Rūkantys žmonės sveiksta ilgiau nei nerūkantys. Naudinga pabūti gryname ore ir retkarčiais saulės šviesoje. Turėtumėte reguliariai vėdinti savo kambarį. Svarbiausia yra vartoti Jums išrašytus vaistus. Nevartokite narkotikų ar alkoholio. Bet kokia priklausomybė nuo narkotikų ar alkoholio gali susilpninti imuninę sistemą. Jei manote, kad pats nesugebėsite atsikratyti žalingų įpročių, kreipkitės pagalbos į savo gydytoją. Tai užtikrins, kad nuo tuberkuliozės pasveiksite kaip galima greičiau.

Name der Bezirksverwaltungsbehörde:
(name of district administrative authority)

Name des Patienten:
(name of patient)

Geburtsdatum:
(date of birth)

Datum, Unterschrift
(date, signature)

Datum, Unterschrift
(date, signature)

App with text-to-speech function for Apple iOS and Android

www.explaintb.org

